

**“Adabiyotshunoslik nazariyasi” fanidan 60230100 – Filologiya va
tillarni o‘qitish: o‘zbek tili 1-bosqich (kunduzgi ta’lim) talabalari uchun
YAKUNIY NAZORAT SAVOLLARI**

1. “Adabiyotshunoslik nazariyasi”ning predmeti, maqsad va vazifalari
2. “Adabiyotshunoslik nazariya” fanining boshqa fanlar bilan aloqasi
3. Badiiy adabiyot va uning san’atning bir turi ekanligi
4. Adabiyotshunoslikning asosiy sohalari.
5. Adabiyotshunoslikning ilmiy tizim ekanligi.
6. Adabiyot nazariyasi.
7. Adabiyot tarixi.
8. Matnshunoslik, manbashunoslik, adabiy o‘lkashunoslik, bibliografiya va boshqalarning ilmiy tizimdagi o‘rni.
9. Badiiy adabiyot spesifikasi.
10. Badiiylik belgilari.
11. Adabiyot – so‘z san’ati.
12. So‘z san’atining vazifalari, xususiyatlari.
13. Badiiylik mezonlari.
14. Badiiy asar haqida tushuncha
15. Ijodiy niyat va uning matnda aks etishi
16. Adabiy asar yaxlitligi va uni yuzaga chiqaruvchi omillar
17. Shakl va mazmun birligi.
18. Mazmunni ifodalovchi jihatlar: badiiy niyat, mavzu, muammo, g‘oya, konsepsiya.
19. Shakl va uning komponentlari: syujet, kompozisiya, konflikt, badiiy detal va badiiy nutq.
20. Badiiy obraz haqida tushuncha.
21. Obrazlilik san’at va adabiyotning bosh xususiyati.
22. Obrazning umumiy turlari: kishilar obrazlari, hayvonlar, narsa-predmetlar va tabiat obrazi (peyzaj).
23. Asarda kishilar obrazi va ularning ifodalanish: personaj, qahramon, xarakter, tip.
24. Obrazlarning ifodaviyligi: portret, prototip, arxetip.
25. Syujet haqida tushuncha
26. Adabiyotda syujet turlari
27. Syujet va uning unsurlari
28. Badiiy asar tarkibida syujetning o‘rni

29. Kompozitsiya haqida ta'limot.
30. Kompozitsiya tutashtiruvchi qonuniyat sifatida.
31. Kompozitsiyani hosil qiluvchi jihatlar.
32. Mazmuni ifodalovchi jihatlar: badiiy niyat, mavzu, muammo, g'oya, konsepsiya.
33. Badiiy nutq va uning xususiyatlari
34. Badiiy nutqning milliy va adabiy tildan farqlanishi.
35. Qahramon va muallif nutqi xususiyatlari.
36. Poetik leksika: ko'chim va ko'chim turlari.
37. Badiiy nutqning tovush jihatdan shakllanishi.
38. Fonika, fonologiya va intonatsiya.
39. Poetik sintaksis va uning jihatlari.
40. Badiiy asar ritmikasi
41. Badiiy asar maromiyligi.
42. Ritm va ritmika munosabati.
43. Nasriy va dramaturgik asarlar ritmik xususiyatlari.
44. She'riy nutq ritmikasi.
45. Poetik tizimlar.
46. Metrika (vazn tushunchasi)
47. Aruz, barmoq, erkin (sarbast, verlibr) vaznlar. Oq she'r.
48. Qofiya va radif.
49. Qofiya turlari.
50. Qofiyasiz she'r (harora). She'r tahlili tajribalari.
51. Adabiy tur va janrlar.
52. Epik va dramaturgik janrlar
53. Badiiy adabiyotni adabiy tur jihatdan tasniflash tamoyillari.
54. Adabiy turlar va ifoda shakllari.
55. Epos va epik janrlar tasnifi.
56. Drama va dramaturgik janrlar.
57. Lirik va lirik janrlar
58. Lirik va G'arbiy Yevropada lirik janrlar.
59. She'riy tizim va she'r nav'lari.
60. "Fununu-l-balog'a" asarida she'r qismlari va nav'lari. Bir nav' doirasidagi she'r shakllari.
61. Arab-fors-turk adabiyotlarida lirik janrlar tasnifi.
62. Liro-epik janrlar tasnifi.
63. Adabiy metod, yo'nalish va oqimlar
64. Metod haqida tushuncha.
65. Adabiy yo'nalish tushunchasi.
66. Mumtoz adabiy yo'nalishlar: klassisizm, syentimentalizm, romantizm, realizm: ma'rifatchilik realizmi va tanqidiy realizm.
67. Adabiy oqim tushunchasi.

68. Modernizm va uning ko‘rinishlari: simvolizm, syurrealizm, rasionalizm.
69. Postmodernizm va unga mansub oqimlar. Strukturalizm va poststrukturalizm.
70. Adabiyotshunoslikdagi metodlar.
71. Adabiy aloqalar va adabiy ta’sir masalasi.
72. Adabiy jarayon va kitobxon ruhiyati.
73. Badiiy adabiyotda tarixiylik tamoyili.
74. Badiiy asarning umrboqiyligi masalasi.
75. Adabiyotda estetik kategoriyalar.
76. Badiiy adabiyotning vazifasi.
77. Hayotiy voqea va badiiy to‘qima.
78. Obraz va prototip munosabati.
79. Badiiy obraz turlari: xarakter va personaj.
80. Badiiy adabiyot va mifologik tafakkur.
81. Didaktik adabiyot tabiati.
82. Fantastik adabiyot tabiati.
83. Badiiy asar pafosi.
84. Badiiy asarda shakl va mazmun uyg‘unligi.
85. Badiiy asar tili.
86. Badiiy ijod va ruhiyat masalasi.
87. Badiiy asarda mavzu va g‘oya.
88. Badiiy asar syujeti.
89. Badiiy asar kompozitsiyasi
90. Struktural poetika.
91. Konflikt va uning turlari.
92. Sayyor syujetlar masalasi.
93. Syujetning tarkibiy qismlari.
94. Badiiy asarda psixologizm.
95. Badiiy asarda polifonizm.
96. Badiiy asar xronotopi.
97. Badiiylik mezonlari.
98. Qahramon portreti.
99. Badiiy asarda peyzaj.
100. Badiiy tasvir vositalari.
101. Ma’naviy san’atlar.
102. Adabiy tur va janlar nazariyasi
103. Syujet turlari
104. Badiiylik – adabiyotning asosiy xususiyati
105. Ijodkor uslubi
106. Adabiyotshunoslik tarixi

107. Nutq va uslub
108. Adabiyotshunoslikda talqin usullari
109. Biografik metod.
110. Psixologik tasvir usullari.
111. Essening janr xususiyatlari.
112. Monologik nutq xususiyatlari.
113. Nasriy asarda ritm. Saj.
114. Syurealizm.
115. Badiiy ijod psixologiyasi.
116. Muallif, badiiy asar va jamiyat munosabati.
117. Roman janri va uning tasnifi.
118. Badiiy uslub. Uslubning umumiy va xususiy hollari
119. San'at va adabiyotda uslub masalasi.
120. Badiiy uslub xarakteri.
121. Uslubning umumiy va xususiy belgilari.
122. Ijodkor uslubi.
123. Badiiy asar uslubi.
124. Milliy uslub va adabiy yo'nalish uslubi.
125. Uslubiy tahlil tamoyillari.
126. Adabiy jarayon qonuniyatlari
127. Adabiy jarayon tushunchasi, uning mohiyati va uning adabiyot tarixidagi o'rni.
128. Adabiy jarayonda an'anaviylik, izdoshlik va o'ziga xoslik.
129. Adabiy ta'sir masalalari.
130. Adabiy jarayon qonuniyatlari.
131. Adabiyotshunoslik fanining asosiy va yordamchi sohalar.
132. A. Fitrat va uning "Adabiyot qoidalari" qo'llanmasi.
133. Cho'lponning "Adabiyot nadur" maqolasida badiiy adabiyot masalasi.
134. Fanning nazariy asosi nimalarda namoyon bo'ladi.
135. Badiiy adabiyotning o'ziga xos xususiyatlari.
136. A.Qahhorning so'z qo'llash mahorati ("O'gri", "Bemor", "Dahshat" hikoyalari misolida).
137. Badiiy asarda shakl va mazmunning dialektik birligi.
138. Shaklga oid kategoriyalar.
139. Mazmunga oid kategoriyalarning tasnifi.
140. Badiiy asar shakliga misol keltiring (Ch.Aytmatov asrlari misolida).
141. Badiiy asar mazmuni deganda nimani tushunasiz (A.Qahhor asrlari misolida).
142. Badiiy obraz haqida ma'lumot bering.
143. Badiiy obraz xususiyatlari.
144. Badiiy obraz turlari.
145. Obrazning yaratilishiga ko'ra turlari.
146. A. Qahhorning "Bemor" hikoyasida mavzu va g'oya haqida.

147. Oybekning "Fonarchi ota" hikoyasi syujetini tahlil qiling.
148. I. Yusupovning "Qadrdon so'qmoqlar" she'rida peyzaj tasviri.
149. Cho'lponning "Kecha va Kunduz" romanida obrazlar tahlili.
150. Jek Londonning "Hayotga muhabbat hikoyasida syujet tahlili.
151. A. Qodiriyning "O'tkan kunlar" romanida syujet tahlili.
152. A. Oripovning "O'zbekiston" she'rida tarixiy obrazlar siymosi.
153. A. Qahorning "Dahshat" hikoyasida mavzu va g'oya haqida.
154. So'z san'atining vazifalari, xususiyatlari.
155. Badiiy asar haqida tushuncha
156. "Zulmat ichra nur" asarida syujet unsurlari haqida
157. Ijodiy niyat va uning matnda aks etishi
158. "O'tkan kunlar" romanida konflikt haqida.
159. "Sohibqiron" dramasi bosh g'oya xususida
160. A.Oripov she'rlarida Vatan mavzusi haqida (She'rlar misolida tushuntiring).
161. "Kecha va Kunduz" romani syujeti haqida.
162. "Yulduzli tunlar" romanida konflikt turlari haqida.
163. O'. Hoshimovning "Dunyoning ishlari" qissasida ona obrazi haqida.
164. P. Qodirovning "Yulduzli tunlar" romanida tarixiy obrazlar haqida.
165. T. Murodning "Yulduzlar mangu yonadi" qissasida mavzu va g'oya.
166. S.Ahmadning "Qoplon" hikoyasida mavzu va g'oya haqida.
167. E. Vohidov "Ruhlar isyoni" dostonida mavzu va g'oya haqida.
168. O'. Hoshimovning "Ikki eshik orasi" romanida obrazlar haqida.

Tuzuvchi:

Boltaboyev H.

Kafedra mudiri:

Boltaboyev H.